

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinosti je moč«.

»EDINOST« izhaja 2 krat na teden vsako sredo in saboto o poludne. Cena za vse leto je 6 gl., za polu leta 3 gl., za četrt leta 1 gl. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri oporabi in v trafikah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnine, reklamacije in inserate prejema Oporabišče, via Torrente, »Nova tiskarna«.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu »via Torrente« »Nuova Tipografia«; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznaila in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Ribarstvo.

Gotovo niso naši čitatelji še pozabili interpelacije drž. poslanca, g. Nabergoja v državnem zboru v drugi polovici decembra leta 1882. Pritožil se je bil naš poslanec, da vlada premalo pazi na takozvane »Chiozzo-te«, ribiče iz italijanskega kraljestva, kateri v enomer prestopajo postavo o ribištvu, ribarijo bliže avstrijskih obalov, nego jim to dopušča mejnarodna pogodba z Italijo, in na tak način, da pokončujejo ribjo zalogo ob avstrijskih obalah. — Zarad tega seganja v tuje pravice so imeli okoličanski ribiči, posebno pa Križani uže pravcate boje z »Chiozzoti« in navadno so bili potem vsled intervencije italijanskega konzulata v Trstu naši okoličani še kaznovani. Enake pritožbe so se redoma čule tudi v Dalmaciji in so torej tudi dalmatinski poslanci na vlado pritiskali, da kaj stori v tej zadevi. — Sedanji trgovinski minister, bar. Pino, ki se rad ozira na pritožbe vseh avstrijskih podanikov brez razločka, vzel si je tudi pritožbe naših slovanskih poslancev k srcu in je toliko časa delal, dokler ni izposloval po ministerstvu zunanjih zadev od italijanske vlade, da se je i ona podvrgla reviziji pogodbe in privolila v to, da se v namen sestavljenja nove, bolj natančne pogodbe snide na avstrijskih tleh mešana komisija, obstoječa iz avstrijskih in italijanskih odposlanikov, in za kraj, kder se ima posvetovati ta komisija, izvolila se je prijazna Gorica. V četrtek, 17. t. m., začne ta za nas Primorce tako važna komisija svoja posvetovanja in mi ne

moremo družega, nego izraziti gorko željo, da se to za naše prebivalstvo tako vitalno prašanje povoljno reši. — A kakor so Dalmatinci izposlovali, da imajo svojega posebnega narodnega (ne vladinega) zastopnika v omenjeni komisiji, kateri zastopnik posebno dobro pozna ribarske razmere v Dalmaciji, prav tako bi bilo želeto, da bi tudi naši okoličanski ribiči imeli takega zastopnika.

Poreče se nam morda, da ribištvo naše okolice in Istre uže tako dovolj poznajo gospodje zastopniki tuk. pomorske vlade. Mi tega ne zanikamo in kolikor poznamo v resnici plemenitega in poštenega gosp. viteza Alberja, predsednika naše pomorske vlade, smemo se nadejati, da on sam vse upotrebi, da se našim ribičem stanje zboljša; toda odveč pri vsem tem ne bi bilo, ako se majhna deputacija okoličanskih ribičev, njej na čelu vrli naš poslanec, g. Nabergoj, precej napoti v Gorico in avstrijskim zastopnikom v komisiji poda vsaj posebno spomenico, v kateri naj bi jim natanko razložila vse uzroke, zaradi katerih se ni dozdej moglo dobro razvijati naše domače ribištvo. Kakor slišimo, posvetujejo se v Križu ribiči uže o tej zadevi, torej se utegne stvar izvršiti po pregovoru, da je treba železo kovati, dokler je še gorko. Ribiški obrt je za Dalmacijo morda najznamenitejši, a tudi za Istro in tržaško okolico je jako znamenit, ker mnogo okoličanov se bavi skoraj izključljivo z ribarstvom in še več bi se jih moglo, da je naše ribarstvo bolj urejeno in da se od strani vlade kaj stori za njega spopolnjenje. Pra-

šanje ribarstva pa postaje čedalje bolj važno, kolikor bolj se po železnica odpirajo nova pota za oddajanje morskih rib in drugih morskih jestvin, in kolikor bolj napredujejo v obče prebivalci Dalmacije, Istre in ostalega Primorskega. Avstrijaima dolgo obrežje, katero je na ribah bogatejše, nego italijansko, zatorej silijo italijanski ribiči vedno le na naše podbrežje in največ rib nalove v avstrijskem morju. — Zraven tega pa imajo oni navado, da love ribe z obasnimi kočami ter z njimi razrivajo vsa morská tla, v katerih se nahaja ribja zaloga, katere na tak način pokončajo na milijone. Vse to je v narodno-gospodarskem obziru velika škoda in čuditi se je, da ni naša vlada dozdej boljše pazila na svoje morskó bogastvo.

A ne le, da ni gledala na povzdigo tega obrta, ona je tudi zanemarljivo svoje pravice nasproti ital. državi zadevajoče ribarstvo, kajti pogodba, katero je napravil z Italijansko vlado uprav slovanski baron Žvegelj, takošna je, da daje Italiji več pravic, nego je bilo treba jej pripoznati. Žalostno a resnično, da so trgovske in pomorske mejnarodne pogodbe pri nas vedno ljudje obravnavali ali sklepali, ki so poznali morje in ribarstvo le po knjigah; še nikoli se niso k tako važnim sklepom pozvali tudi praktični ljudje.

V sedanji komisiji v Gorici pa se je nadejati, da bodo imeli i praktični ljudje svoj glas in upati se je, da tudi Italija pristane Avstriji v tem, da prepoveribarjenje s kočami (a cocchia: neka velika mreža obtežena se svinčcem, da gre do dna). Ali Avstrija bi morala skrbeti ne le za ohranjenje se-

danjega morskega pridelka, ona bi morala tudi skrbeti za njega pomnoženje in zboljšanje in bi morala v ta namen če uže ne ustanoviti ribarska društva, pa vsaj podpirati jih moralno in materijalno, kajti morje ima v sebi velikansko bogatijo, in da se morje prav porabi, prebivalci morskih obalov Avstriji bi živeli v obilnosti, a ne tako, kakor živé zdaj, ko je za te prebivalce morda najslabše od vseh prebivalcev Avstrije. Bog daj, da bi bila goriška mejnarodna komisija srečen začetek boljšega gospodarstva na morju.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Cesar je 8. t. m. obiskal ptičjo razstavo, kder ga je sprejel cesarjevič in rastave odbor; mudil se je cesar v rastavi nad eno uro in izrekel svoje zadovoljenje.

Cesar je 8. t. m. sprejel v posebnej avdienci ogerskega ministra Szechenija, ki je poročal v imenu ogerske vlade o pravem stanu prašanja o živinskih semnjih, potem pa je Szecheni šel grofu Taaffeju, s katerim je o tej zadevi govoril. Ogri so zmagali, vsled tega se je namestništveni ukaz preklical.

Najvišje sodišče je potrdilo smrtno obsodbo Hugona Schenka in Schlosareka. Karola Schenka pa pomiloščenju priporočilo. Prva dva utegneta biti ohešena proti koncu tega meseca.

Diplomatični zastopniki Avstrije, Nemčije, Rusije in Italije so dobili enakoglasne ukaze gledé teženj za združenje Bolgarije in vshodnje Rumelije. Tako poroča »Agenzia Stefani«, a nič ne omenja, kakovi so ti ukazi.

Is Toplic na Čukem se poroča, da je po noči od 9. na 10. t. m. prišlo več mož.

PODLISTEK.

Smešna zamemba.

(Besnična povest.)

Slovanski kmetič, ki je čul, da je dobil njegov materini jezik veljavo tudi v cesarskih kancelijah in pri gospodi, hotel se je, ker je bil naven, pri prvi priložnosti osobno prepričati o tej važnej dogodbi. K malu potem je imel, kakor nalašč opravke pri sednji in z veselim srcem se odpravi tja, misleč si: zdaj pa, če je tako, odrežem se pa kar po domače pri gospodih, prav tako kakor mej sabo govorita župnik in učitelj, ki tudi nista pod nič ali kali? Polen takih prijetnih nad, prestopi prag sodniškega poslopja, kar ga, kakor strela z jasnega, zadene glas mustačastega, hudomušnega beriča: »Budalo kmetisko, kam kolovratiš? Pokrivalo v roke, pa čevlje osnaži, potem pomisli, da kaj pametnega zineš pri gospodih!«

Kmetiča oplaše te celo po njegovej sodbi ne baš milodoneče besede, a vesel je bil vendar, češ, ta uže slovanski govori, resnica je, kar so mi pravili o našem jeziku, toraj pogum! Prav po domače ga pozdravim in poprašam, kako in kaj pri sodnji.

Dober dan gospod, odpustite da sem tako drzen in Vas prosim, ali morem govoriti z gospodom sodnikom, važen opravke imam, ogovori kmetič beriča, pokrivalo ponižno o rokav vrteč.

Kakor bi se bilo zabliškalo pod gostimi beričevimi obrvi, takó zažare pri tej priči

slugi oči, pesti se mu skrdijo in nepopisljivo razžaljen kriči prestrašenemu kmetiču:

»Tele oslovsko, od kod si pa, da se upaš govoriti z menoj, cesarskim možem, tako surovo, de mi praviš vi, kakor da sva se bila pobratila uže na paši pri kravah. Zapri bi te in pet in dvajset bi ti jih, — pa bi vedel kako se ti je vesti.«

Kmetiču so kar strele švigale pred očmi pri teh besedah in tresel se je ko dete. Da je domača šega in navada tako priskutna gospodi, kaj takega si vendar niti domišljavati ni mogel. A pri tej priči se spomni, da mu je žena za popotnico naložila nekaj mesenih klobas v bisago, katerih baje tudi gospoda ne sovraži. Kakor bi trenol, poseže toraj ponje in pomoli lep par takovega domačega produkta beriču rekoč: »Pokusite to malenkost iz moje hiše in odpustite, da sem vas žalil poprej tako nepovoljno, kajti čul sem, da je slovanski jezik in njegove šege tudi pri imenitnih ljudeh v navadi.«

»Nič ne de, nič ne de«, odgovori s klobasami potolaženi berič, stisne kmetu roko ter mu jako dvorljivo v sodnikovo pisarno pokaže.

»Ta je še, kakor je spodobno. S parom kmetiških klobas sem ga preustvaril, a bojim se, da zdaj bode huje, učene glave so baje še bolj neukretne in neprijazne«, mrmra kmetič predno na sodnikova vrata z žulavo roko potrka.

Iz sobe se začuje v tujem jeziku ooren glas, kateri kmetič tolmači tako, da sme dalje.

Sklonen v dve gubi in v svetem strahu

vstopi in voščí dvema mladima gospodoma, ki pri mizah čudno hitro s peresi škrip-ljeta, po domače dobro jutro, katero mu pa uže bližje sedeči bledezelni pisar prestrizje z ostrim odgovorom: »Kaj hočeš, da tako zgodaj, poglej, niti devet ni odbila, nadleguješ nas cesarske gospode?«

»Odpustite milostivi, veste jaz sem uže o polnnoči vstal in hitel v mesto, da danes opravi svojo reč, jutri bi rad seno domu spravil, slabo vreme bode menim.«

»Čenče, neumnost, kar praviš!«; še osornije mu odgovori prejšnji gospod, in ko pero za uho vtakne, nadaljuje: »Pa še nekaj ti povem. Pomisli, da imaš opravke z doktorji (pri teh besedah položil kazalec na čelo) in da se z nami ne govori tako, kakor doma s kakovo dekle, nam se pravi oči, — vi je vsaka pastarica.«

Zopet se prestraši kmetič in prepriča, kako ga je nalagal učitelj, ki mu je pravil, da je domači jezik povsod v čisl, naj ga kar brez skrbi rabi in zagovarja. Žal mu je tudi, da si je morda s to svojo nadležnostjo spridil ves opravke in zapravil dragoceni poletni dan.

Mej tem, ko on z vsemi mogočimi izgovori razžaljena pisarja zaradi takovega po krivih nazorih storjenega razžaljenja tolaži, pride sodnik v pisarno, a ker še vedno ni odbila obligatna deveta ura, duri za saboj zaklene.

Ko se odkriža kmetič svojih tovarišev, rine za sodnikom, meneč, da je pri gospodi taka navada, da se drug družemu zaklepajo, trka na vrata in ker drži klobuk v rokav, spozabi se, da rabi za ta posel svoj kvedratni čevlji.

Kakor pred veliko nevihto, tak grom se čuje zdajci iz pisarne in ko se odpro duri, zagleda kmetič gospoda sodnika se strašno razjarjenim obrazom.

Najmanj četrto ure mora potem poslušati polu nemške, polu v nekej drugej mešanici govorne besede, ki so bile baje zmerjanje, in ko naposled poprašan po poslu, izvleče iz brezokavnika svojo »forladungo« in jo sodniku izroči, še bolj se zatemni gospodov obraz.

»V zapor z njim, v zapor z njim! Tam zve, kaj se pravi burke uganjati pri sodnji«, kriči sodnik. Kmetič mora, ne vedoč, o čem se je pregrešil, se svojim prvim denašnjim sovražnikom v lukujo.

Stoprv drugi dan, ko je zopet zaslišan, zve, da ga čaka ostra kazen, ker je, mesto »forladunge« lepo in umevno v nemščini pisano, oddal boletu, katero je dobil na mitnici, ko je svojega osla na somenj gnal ter tako razžalil sodnika.

Zdajci se zabliška strašna misel v kmetovej glavi, da more res tako biti, kajti spravil je baje oba lista in ker nemškega ne umeje, zamenil je »forladungo« z istim nesrečnim oslovskim spričalom. Mnogo prošelj je bilo potreba, da se je verjelo temu izgovoru in se je kazen odpustila.

Odslej pa si je kmetič »astubtal« moder način zoper takove kaznjive zamembe.

Na vse dopise iz kancelij namreč, ker jih ne umeje, zapiše zadaj skrivaje »eno noč v ječi« in trdi, da mu je tako znamenje koristniše, nego vsa slovenščina, ki mu je strah in sramoto napravila.

L-s.

DOPISI.

oblečenih kakor sodnji služabniki k nememu mlinarju in so zahtevali, naj jim mlinar izroči vse vrednostne papirje s pretezo, da so oni poslani kakor sodnja komisija, ker je mlinar zatožen, da ponareja državne papirje in da je socijalist. Mlinar je dal neznanim ljudem 40.000 gold. v obligacijah in 200 gld. v gotovini. Potem so roparji odšli, pa vse hlapce in dekline v sobe zaprli.

Tirolski deželni zbor se ima odpreti takoj, ko se zapre državni zbor. Za odprtje se delajo že priprave.

Vnanje dežele.

Iz Peterburga se poroča v »Pol. Correspond.« da je dobil ukaz vojaški pristav pri ruskem poslanstvu na Dunaji, polkovnik Kaulbars, ki se vrne iz Peterburga na Dunaj, naj pozdravi avstrijskega cesarja v imenu ruskega carja ter naj mu izreče prijateljska carjeva čutila.

Mej Rusijo in Turčijo je vstal precej oster prepir zastran starih pravic samostanov na atoškej (svetej) gori. Turčija je namreč hotela te pravice skrajšati, čemur se je Rusija ustavljala; zdaj pa je turški sultan te pravice zopet potrdil.

Rusija se poteza za to, da vevlasti zmanjšajo število vojakov, kar bi res bila velika sreča za vso Evropo. Radikalne poslance italijanskega državnega zbora pa to straši. Oni se bojé, da utegnó vevlasti zahtevati od Italije, naj razoroži, ako same to storé; italijanski poslanec Maurigi je to strašilo v italijanskej poslanskej zbornici na steno obesil; francoski poslanec Lockroy pa v zbornici celo izjavil, da ima demokracija sveto dolžnost, iz Francoske napraviti vojašnico. Taki so radikalci — povsod!

Rumunski senat je soglasno sklenol resolucijo, naj ministerstvo svoj odstop prekliče. Tudi poslanska zbornica je dala ministerstvu zaupnico, vsled tega ministerstvo še ostane.

Nemški katoliki bodo imeli, kakor vsako leto, tako tudi letos na velikonočni ponedelek v Kolinu shod, in se bodo posvetovali o verskopolitičnih razmerah in o tem, kako jim bode v državnem zboru delati za pravice in interese nemških katolikov.

V Roubaix-u na Francoskem so imeli socijalisti in delavci 9. t. m. shod, ki se je končal z splošnim pretepanjem. Vsled tega so nekoliko oseb zaprli. Vodje shoda so zoper to protestirali, a ljudstvo se jim je rogalo in pretilo, da jih je morala policija varovati. In taki ljudje hočejo svet osrečiti!

V Londonu zapirajo zopet Fenierje.

Angleški časnik »Times« priporoča, naj angleška vlada vzame Egipt pod angleški protektorat, francoski časnik »Journal des Debats« pa se temu ostro upira in pravi, da bi francoska vlada, ki ne bi se temu z vsemi sredstvi ustavljala, prelomila najsvetejšo svojo dolžnost. V Egiptu so res zmešnjave velike, od ene strani dela Egiptu preglavico sudanski upor, od druge strani pa morajo Egipčani tako plesati, kakor jim godejo Angleži. Ministerstvo je odstopilo i neče več poslovati; prejšnji minister Nubar paša je rekel, da mu ni mogoče vladati, ker ne more biti odgovoren za dejanja uradnikov, ki so le po besedi njemu podložni, dejansko pa od njega neodvisni.

Iz Kahire se 9. t. m. poroča, da se je neredna vojska v Kartumu uprla. 30. marca pa je poročil Gordon iz Kartuma, da je imel nekoliko srečnih prask z sovražnikom; on cení število upornikov okoli Kartuma na 2000 mož; krivi prorok jim je poslal šest kanonov. Gordon je 25. marca razorožil 250 baži-božukov, ki so se branili bojevati zoper sovražnika.

Mej Francozi in Madagaši je zopet vstal razpor. Vsled tega je francoska vlada ukazala admiralu Miot-u, naj zasede še nekoliko mest na zahodnjem obrežji.

V zahodnjem Tonkinu je bilo zopet pet misijonarjev in 30 katehetov razmesarjenih.

Bokarski krivi prorok nema take sreče, kakor sudanski, bokarski kan ga je zmagal i njegovo vojsko razpršil.

Z Opčin. 7. aprila 1884. — Danes je mil. g. škof Glavina blagoslovil lep nov »božji grob« tukaj na Opčinah. Pripeljal se je s svojim kapelanom ob pol 12 uri dopoldne, kder so ga, zaradi tihga postnega časa, le s kratkim zvonjenjem sprejeli. Pohvalil je vis. č. gospod škof požrtoválnost tukajšnjega vernega ljudstva, ki je v primerno kratkem času zložilo pritr-govaje si marsikateri sold do 700 gld., da si napravi nov za veliki teden neogibno potrební lišp v svoji prostornej cerkvi. To je krasno, menda poslednje delo pokojnega ljubljanskega podobarja Götzl-a. Mnogo se je za to trudil domači č. gosp. župnik-dekan Fr. Čebular, ki je pred par leti pripravil tudi lepi dve novi spovednici za isto cerkev.

Neki agent (posredovalec) tržaškega razprodajalca biblije je po okolišnih vaseh po ulicah in hišah ponujal svojo kramo. Ker pa so gg. duhovniki svarili ljudstvo, da takih od škofijstva ne potrjenih knjig ne smejo kupovati in čitati, ter ob enem županstva opozorili, da omenjeni agent ima le pravico nabirati naročnikov, nikakor pa ne razprodajati po hišah ali hauzirati, zato je moral pete odnesti tja, od kodar je prišel.

Po tržaškej okolici so letos mnogo — 30.000 — mladih borovcev zasadili. Na vsak način si gospodje prizadevajo, da s časom dobode sivi Kras zelenjšje obleko, ter privaja z drevjem več nebeške mrokote — dežja. Uže več od meseca dni vozarijo vodo v zgornjo okolico tržaško. G. Danev pripelje vsak dan voz vode za živino valje iz Kala na »Križišči« pod Marasvecem pri Repentabru. Da bi kaj kmalo lahek dežek namočil suho obližje kraške zemlje, — in da bi tržaški magistrat v zadevi vode kako pametno kedaj ukrenol.

Na Krasu je obilo neke surovine, ki po mnogih deželah pomanjkuje — apnenika kamenja. Iz tega se da napraviti kaj dobro apno. Nabrežini uže kuhajo in pretvarjajo kamenje apnenno v živo apno s pomočjo elektrike. Ali ne bi se dala i kde drugej v tržaškej okolici napraviti taka apnenica, ki bi gotovo dobre obresti nosila? Naj poskusijo to oni, ki so kaj močnejši v denarstvenih ozirih.

Nabrežini 8. aprila. — Eden izmed najboljših sklepov tukajšnjega slavnega starešinstva je gotovo ta, da so uvedli živinske semenje Nabrežini. Ta čin ne bode koristil le Nabrežincem, temuč vsej tukajšnji okolici. Da je to res, dokazal nam je prvi živinski semenj 5. t. m. Uže na tem semnji smo videli mnogo živine iz bližnjih in tudi oddaljenih krajev. Posebno je bila na prodaj goveja živina, prav lepi volli in krave. Tudi kupcev je bilo lepo število. Z veseljem smo gledali, kako so tudi tukaj »mešetarji« v potu svojega obraza — »vino« služili. Da niso ti »posrednjaki« mnogo prislužili, to je res, kajti prodalo se je le malo zaradi visoke živinske cene. Sploh pa so kupci sami pravili, da je živina letos povsod zelo draga. Vendar s tem semnjem, kot začetnikom, bili smo vsi zadovoljni, zato smo gotovi, da se prihodnjega semnja, 17. septembra mnogobrojnejše vdeležke kupci in prodajalci.

Zadovoljni so pa bili prodajalci in kupci s krajem, odločenim za živinski semenj. Ta prostor je pa tudi drag. Ali to naših občanarjev nič ne straši, ker vedo, da je za obnovo vsega tukajšnjega okraja. Pri tej priliki naj opomnim, da tukajšnje slavno starešinstvo marsikaj prav važnega sklene, kar služi v duševno in gmočno blagost našej občini. Tako so v zadnjih dveh letih izvršili vodnjak, ki nema para na Krasu. Dalje je pripomogla občina k nakupu šolskega poslopja ter se v zadnjem letu zavezala po svojej moči pripomoči, da se ustanovi tukaj »risarska šola za kamnarje«, ki pa ne bode v korist le Nabrežini, ampak vsemu okraju.

Za vse te naprave pagre čast našemu za napredek učetemu županstvu in starešinstvu, kakor tudi vsem občanarjem, ki se ne boje nobenih troškov, ko gre za občno korist. Čast komur čast.

V Ljubljani. 9. aprila. — Volitve v mestni naš zbor so pred durmi in volilni odbor narodne stranke je uže imel posvetovanje o potrebnih kandidatih. Sklenolo se je v tej seji, da se zbero za kandidate vsi dosedanjí mestni očetje, ki so morali to leto vsled poslovnega reda izstopiti iz mestne zbornice. Pri omenjeni seji se je tudi jako odločno pokazalo, da imajo zmerni elementje ogromno večino in da je število onih primeroma pičlo, ki sedajo dan za dnevom na visokega konja, oznanjujoč svetu radikalne svoje pojave. Upati je, da se zmerna stranka, ki ne želi napetih narodnih bojov v mestnej hiši, kder se morajo v prvi vrsti čuvati materialni interesi bele naše stolice, vedno bolj ojači in se osvobodi onega silnega terorizma, s katerim je do sedaj vedno pritiskala druga stranka na vse ude, ki niso hoteli ž njo biti z glavo ob zid. Mi nikakor ne zanikavamo temeljne važnosti

zdravej opozicije; ona krepi in povzdiguje veselje do delovanja in rodi obilo dobrega sadu — a taki nasprotniki morejo narodni stvari le škodovati. Njihovo postopanje ne more imeti nikakih zdravih posledic; namesto resnega dela stavijo vladi vedno zapreke in jej mečejo polena pod noge. S tem pomagajo vsaj neposredno onej nemškej stranki, ki hoče na vsak način sedanjó sistemo vreči in liberalnim njim pristášem pomagati na krmilo. Pod katero vlado bi se pa nam bolje godilo, pod sedanjo, ali pa pod nemško takosvano liberalno — ki smo jo tako britko čutili minola leta — rešitev tega prašanja pač ni težka!

Nemška stranka se baje tudi letos ne vdeleži volitev. Njej je gotovo za vselej odklenalo v belej Ljubljani, ako bode narodna stranka previdno ravnala, prav vporabljala dane razmere in računalo z obstojčimi faktorji. Narodni volilci pa imajo sveto dolžnost, priti v polnem številu na volišče, če tudi ne bode stal sovražnik nasproti; to krepi disciplino in kaže nasprotnikom, da je naše mesto v istini naše, da se število narodnih volitev množi vsako leto, da se Ljubljana vedno bolj zaveda svojega poklica kot izgledno središče slovenskim mestom!

Domače in razne vesti.

Odlikovanje. Grški kralj je podelil zveličarjev red gosp. baronu Pretisu primorskemu namestniku.

Društvo inženirjev in arhitektov. V seji, ki je bila vtorek, volili so nov odbor. Predsednikom je izvoljen dr. Boara, prodpresednikom: Garavini in Mauser; vodjem: Angeli, Desenibus, Bonavia, Krauzenek, Panfili in Pulgher in pregledalcem: Depangher.

Zadruga tržaških zdravnikov, katera ima namen oskrbovati i ponočno službo. Zadruga je uže izdala 9 predlog, katere se morajo pretresti in prestudirati in poročati odborovej seji. Ki se bode vršila prihodnji vtorek. Predloge se tako le glase: 1. Pripoznala se je korist, da se ustanovi v Trstu zdravniško oskrbovanje, ki ima poslovati i ponoči. 2. Ponočna straža zdravniško kirurška ima svoj sedež v mestnej bolnišnici. 3. Sekondarni zdravniki in ranocelniki mestne bolnišnice in eventualno i drugi, sestavljajo osebje za ta posel. 4. Največje število takovih zdravnikov znaša sedem, od katerih vsak dobi na leto po 200 gl., ako bi se pa število takovih zdravnikov zmanjšalo, porazdeli se ostala vsota primerno na osebe, ki sestavljajo ponočno zdravstveno stražo. 5. Mestna bolnišnica naj se zedini s pomočjo telefona s postajami mestnih vatrogascev. 6. Kdor želi zdravnika, naj se obrne v bolnišnico, ali pa na katero vatrogasno postajo, ki je z bolnišnico telefonično zvezana. 7. V bolnišnici se bode dobivala plačana kočija za prepeljevanja in jedna municipalna straža bode tam na straži. 8. Le ubogi, siromaki tako poklicanemu zdravniku ne plačajo ničesa, drugi pa, ki imajo s kom plačati, plačajo tako vizito najmanje s tremi gl.—9. Da se pa ubogi ne bodo pregostokrat zaletevali k omenjenim zdravnikom v bolnišnici, ker oni imajo uže tako svojega brezplačnega okrajnega zdravnika na razpolago, zasnauvajo se stanovanja zadnjih z laterno, katere stekla bodo barvane.

Odšlo je v sredo v Mletke z Lloydovim parnikom 83 oseb, mej temi baron Tiller z obitelji, baron Teschenberg z gospo, baron Leitenberg, dr. Pozzi, baron Scaglia z gospo in 16 studentov dunajske politehniko.

Gobe sveže in suhe. Magistrat naznanja v posebnej okrožnici, naj se gobe, bodi si suhe ali sveže, kupavajo le pri takih prodajalcih in na takovih mestnih trgih, na katerih se nahajajo zdravstveni organi, ki so blago prej pregledali in zatem njega razprodajo odobrili. To se naznanja v svarilo onim, ki radi tako blago pod roko kupavajo in na skrivnem in od takovih ljudi, ki imajo le malo vesti. S tem se namerjava priti v okom marsikateri nezgodi, ki se je pripetila po uživanju slabih, ne pravih ali celó strupenih gob.

Aprilska šala. V nedelo popoldne je D. udovec, kateri se v časih peča i z glumstvom, v svojem stanovanju poskušal več iger za neko prihodnjo predstavu. Pri tej priliki je ustrelil parkrat samokresom. Ženske, začuvši strel, mislile so, da se je glumač ustrelil. Najsrčnejša ženska pohiti k durim udovčeve sobe in v to pokuka skozi luknjico ključanice — in zapazi, oh groza in strahl glumačevo truplo na podu ležeče. Zdaj začno kričati, na pomoč klicati in vrata z silo odpro. Glumač na to vstane in se prav ponižno prikloni prestrašenim ženskim, rekši: samomorilec je vstal od smrti. Neka mlada gospodičina, ki se je uprav »toaletirala«, tekla je v kočulji po ulici prestrašena na pomoč kričaje. Smehu ni bilo ni konca ni kraja, ko so spoznali šalo.

Delalsko podporno društvo napravi na belo nedeljo, 20. t. m. v dvorani »Monte verde« koncert z jako obšir-

nim in zanimivim programom, katerega priobčimo prihodnjič. — Čisti dohodek te veselice je namenjen pevskemu zalogu društva.

Tržaške novosti.

Nesreče. V sredo popoldne je prišel pod voz na molu »S. Carlo« 5 letni fantič. Kolo mu je zdrobilo nogo. Prenesli so ga v bližnjo lekarno in od tu na dom. — Odpeljali so v mestno bolnišnico kuharico Katarino K. V ulici na »Riborgu« jej je počila žila na nogi. Da ni bil hitro pri-skočil nek zdravnik, uboga ženska bi bila izkravala.

Prodajalka in čebular. Vtorek v jutro se je bil zbesedil čebular Ajo z neko mlado prodajalko. Stvar se je zgodila in zvršila v ulici »Farneto«. Prodajalka namaha ubozega »Ajo«, da je bilo jo! in vrhu tega mu vzame še par kit čebule, katero je na prodaj ponujal. Vzela mu je čebulo, radi tega, ker jej je bil na dolgu.

Tatvine in policijsko. Straža je ustavila dobro poznatega tatu, ki je pokradel necemu krčmarju slanino za 9 gl. vrednosti. — Prekupčevalec je gledal v kavani »Pescheria nuova«, kako so drugi kvartali. Zapazil pa ni zmkavta, ki mu je mej opazovanjem odnesel srebrno uro s zlato verižico. Na škodo necega volarja iz Buzeta so nepoznani tatovi odnesli veliko ruhu za dež, vredno 9 gld. — Ustavili so voznika, ker je odnesel jedno kolo voza, ki je bil na ulici. Odpeljali so v zapor pjanca, ker je pretepel točarico neke piv-varne. — V sredo popoldne so ustavili na molu »S. Carlo« težaka, ki je družega težaka teško pobil. V četrtek zvečer so pristavili hudega pjanca, ki je pobijal opravo v nekej žganjariji v ulici »alla Stazione«.

Izpred sodišča. V šestmesečno ječo je bil obsojen Alojzij Olivo, Ivan Kršulj pa v štirimesečno radi zločina sleparije. — V trimesečno trdo poostreno ječo je bil obsojen Peter Katrona iz Trata, radi tatvine. — Ivan Degrassi iz Izole je bil nekrivim spoznan zločina javnega nasilstva in nevarnega pretenja v zmislu §. 99 kaz. zakonika.

Grozno hudodelstvo se je izvršilo vtorek zvečer na starej openskej cesti ne daleč od tako imenovane Golobarce. Vtorek zvečer je prišla v stanovanje Ivanke Krt, bivajoče v ulici »Madonnina«, neka uže postarana ženska. Ta ženska je bila poslana od njenega moža s poročilom, naj se hitro odpravi, ker on jo čaka na škorkljanskej poti in z seboj naj prinese njegovo obleko, kakor: kamizolo, par hlače, obuvale in nekoliko perila.

Ivanka, nič slabega ne sluteča, napravi točno vse po moževem povelju, napravi zavitek in hajdi proti Škorklji. Doma je pustila dva otročiča, jednega štiriletnega i družega še le osemnajtmesečnega. Stara žena, ki jej je prinesla možovo poročilo, je njena teta. Obe se tedaj napotiti na omenjeni kraj, kder ju je pričakoval mož sedeč na zidčju blizu kampanije Gandričev v društvu nekega družega.

Nesrečna Ivanka je mislila, da je nje mož delo dobil kde na deželi, ter v ta namen zahteva obleke. Ko stí ženski dospeli na mesto, velel je teti razbojnik, naj se oddali, kar je ona rada storila, in oddali se za 50 korakov. Mož, bolje cestni razbojnik, skoči na to k svojej ženi, zgrabi jo za glavo in naglo jej prereže vrat z ostro nabrušenim rezilom. Po krvoló-nem dejanju spustita se razbojnika v beg čez kampanije in grunte. Uboga nesrečna ženska, kakor pričajo rane na rokah, postavljala se je v bran razbojnemu možu, ali konečno je moč jo premagala in vsa krvava zgrudi se na tla. Nekoliko korakov od tega kraja so dobili šal in ruto zaklane ženske. Ob 10. zvečer je prišla na mesto preiskovalna komisija, na čelu jej g. dr. Bognolo, konstatirala je smrt ženske in dala povod nadaljnemu preiskovanju. Glavna priča te žalostne dogodbe je stara teta Gustinčič, ki pa radi prebitega strahu ne more več niti govoriti in se trese po vsem životu. Druga priča, ki je pa nekoliko kasneje na mesto prišla, je zidar Kolar, kateri, misleč, da ima opravilo z omedlelo žensko, približa se jej, nagovori jo in konečno v temi zapazi, da ima pred seboj zavratno umorjeno žensko. Mož prestrašen, vrne se v mesto, da naznani slučaj kompetentnej oblasti. Mrtvo truplo so na to prepeljali v mrtvašnico k sv. Justu, ker so truplo secirali. Na tisoče razvednežev, osobito žensk je dva dni zaporedoma oblegalo mrtvašnico. Ivanka Krt je bila 35letna žena in mati petero otrok; živih je zapustila le dva. Nje mož, razbojnik, doma je iz Vipave, težak, a po poklicu pravi tat, uže večpotov kaznovan, zadnjič, ni dolgo od tega, prebil je 18 mesečno ječo. — Tudi razbojnikovo stanovanje so preiskali, kakor tudi ono njegovega pajtaša, ki je nek Štefan Uršič iz Slapa, ter dobili polno blaga, nad 1000 gl. vrednega izvirajočega iz premnogih tatvin — in tudi blaga pokradenega v cerkvi v Obršljanu poleg Komna. Cerkvena tatova cerkve v Obršljanu sta prišla na dan, in uprav ta tatvina, kakor nekateri časopisi pišejo, dala je povod, da je Jakob Krt svojo lastno ženo grozovito umoril, ker se

je vedno bal, da ga ogradijo. Ko to pišemo, zvedeli smo, da je Stefan Uršič padel v roke pravici. Ustavili so ga v Rocolju in najprej odpeljali na okrajni policijski komisariat pri sv. Jakovu. Uršič je 40leten, navidezno težak, a faktično pravcati tat, ki je bil že odgnan iz Trsta. Jakopa Krta ali razbojnika, niso še prijeli, ker se je preoblekel in zginol. Mislimo, da ne bode mnogo časa užival prostosti, kakor njegov tovariš ne. Tukajšnji časopisi, osobito taki, ki od takih fakt živijo, zidali so cele romantične gradove o tem dogodku.

Iz zanesljivega vira smo poizvedeli še to le: Uršič in Krta, oba sta bila porazumljena, da ubijeta svoji ženi, oba sta bila ljubosumna in govori se, da sta imela i uzrok. A ženi sami ste bili tudi sili slabega obnašanja, mož in skoro gotovo je Krtova žena ogradila, da je bil pri tatvini v cerkvi »Marija v Obršljanu« tudi nje mož. — Uršič in Krta, oba sta poslala k ženama po obleko; a Uršičeva žena je zgrešila pot in tako utekla smrti. Oba pa sta bila nekda zmenjena, da ubijeta najprej žene, potem pa drug drugemu zabodeta nož v srce. — Ker ni bilo njegove žene, je Uršič pobegnil, ko je Krta izvršil umor, akoprem ga je nekda Krta prosil, naj ga umori. Zato pa je menenje, da se je Krta vrgel v kako jamo (fojbo) na Krasu. V družbi sta imela nekda razbojnika tudi tretjega, tudi uže večkrat kaznovanega Janeza Petelina iz Tomaževce na Krasu h. št. 36. — Ta je bil nekda tudi pri cerkvenem ropu pri Sv. Mariji v Obršljanu in so ga žandarji uže pripeljali v Trst. — Na podobi imenovane M. B. so v resnici zapazili kri, a ta je kri zločinca, ki se je porezal na roki, ko je špo udril. Človeku se skoraj študi pisati dogodbe, ki kažejo največjo spridenost; a želja našega dopisnika iz Komna, da bi namreč prišli na sled tatovom na Krasu, izpolnila se je na tako tragičen način.

Prihodnje porotne sodbe na Primorskem se odpro meseca junija, in sicer: V Trstu 3., v Gorici 4. in v Rovinji 5. junija, povsod ob 9. uri zjutraj. V Trstu je bil imenovan deželni sodišča načelnik A. Mosetig za načelnika in deželni sodišča svetovalec dr. O. Danelon in D. Scollis za namestnika; v Gorici okrožnega sodišča načelnik P. Šbisa za načelnika, in deželni sodišča svetovalec F. Gironcoli plem. Stelnbrunn in J. Gorup za namestnika; v Rovinji okrožnega sodišča načelnik F. Lindermann za načelnika, in deželni sodišča svetovalec dr. P. Davanzo in K. Colcuc za namestnika.

Mestni magistrat nam je poslal oglas, v katerem naznanja, da se železnica Mostar-Metković ne bo še zidala tako brzo, svarimo torej delalce, da ne potujejo v Dalmacijo znamenom, da bodo dobili delo na omenjeni žrti, kajti vtegnoli bi se prevarili in kesali. — Kadar bo tam delo, uže opozorimo naše delalce.

Prišla sta v Trst Don Miguel Cané poverjenik argentinske republike iz Beča in ruski poslanik g. Šiškin iz Aten.

Daljni gostje. Dospela je v Trst družba singaleških akrobatov iz Ceylona, sestojeda iz 42 glav. Namenjena je v Hamburg in od tam v Ameriko.

30 a ne 300. Dunajskim časopisom se je brzojavilo, da je upraviteljstvo Lloydja ostavilo 300 delalcev radi pomankanja dela. Kakor smo se prepričali osobno, ni res — ostavilo je le 30 delalcev, katerim sedaj ponuja delo »Stabilimento Tecnico Triestino« pri sv. Roku poleg Mil (Muggia).

Javna licitacija. Otdajo se na javne dražbi, ki se bode vršila 15. in 16. t. m. v ulici »dell' Istituto« hš. št. 286 v Kadinu, štiri elegantne vozove za prepešjevanje mrtvih.

»Giuseppina« se otda na dražbi. V dvorani za licitacije v borsnem posloplju, otda se 16. 17 in 24. t. m. na dražbi parnik imenom »Giuseppina«. Ključna cena je 22.000 gld. in konečno se otda za vsako ceno proti denarju. Barkovljanci in drugi okoličani, ki se živite od morja, prilika vam je dana, požurite se. Taka sreča ne pride vsako luno. Slovenska društva na delo!

Iz Bolca nam piše prijatelj. V Koritnici Bolca se je v terek obesilo 26. letno dekle. Pri zdravniškem preiskovanju se je pokazalo, da je morala izgubiti pamet, ker je voda priplula v močgane.

Čitalnica v Postojani napravi na velikonočni ponedeljek, dne 14. aprila 1884. veselico z jako zanimivim programom.

Vir petroleja našli so v hrvaškem trgu Ludbregu blizu ogerske meje. Pri kopanju v vinogradih so zadeli delavci na studenec, ki je bil na površji pokrit z rutavo, oljnatu tekočino — s petrolejem. Občina je uže naredila potrebne korake, da se preišče vrednost najdenega vira.

Jurij s pušo časopis za šalo in satiro, začel je sopot izhajati v Trstu. 1. števec, izšla je 10. t. m., policija pa ni dovolila, da se ta list prodaja po trafikah.

Vabilo na naročbo. Po presledku blizu poldrugega leta prihaja II. zvezek Jurčičevih zbranih spisov za I. zvezkom na dan. Da se je tako zakasnil iskati je uzroka v tem, da podpisani odbor

za I. zvezek ni stržil toliko, da bi bil mogel s skupilom založiti II. zvezek; kajti »Desetega brata« se je do zdaj prodalo samo okolo 400 izvodov.

Podpisani odbor je preverjen, da je temu slabemu razpečavanju uzrok nekoliko visoka cena I. zvezka, nekoliko zane-marjeno knjigotrštvo slovensko. Vender se ne da tajiti, da tudi slovensko razumnštvo ni izpolnilo svoje dolžnosti in za-hvalnosti proti prvemu svojemu pripoved-nemu pisatelju Josipu Jurčiču. Nadejamo se, da zavedni narod slovenski vsaj pri II. in pri naslednjih zvezkih popravi, kar je zamudil pri prvem, in da nam z obilnim naročevanjem omogoči izdajati še na dalje Jurčičeve zbrane spise. V ta namen smo ceno nadaljnim posamičnim zvezkom znižali na 70 kr. ter uvedli tudi naroče-vanje po poštinih nakaznicah, na katero vabimo s tem pozivom vse Slovence. Ukrenili smo tudi to leto izdati še III., IV. in V. zvezek, nadejoči se potrebne podpore od slovenskega čitateljstva. — Odslej stoji: I. zvezek, nevezan po 1 gld., v Bonačeve izvirne platnice ukusno vezan gld. 1.50, II. zvezek nevezan po 70 kr. v Bonačeve izvirne platnice ukusno vezan gld. 1.20. Ako pa tudi oddajemo vsak posamičen zvezek, vender se priporoča pošiljati naročnino za več zvezkov skupaj. Naročnina znaša za I., II. in III. nevezani zvezek 2 gld. 40 kr. Za vse tri lepo vezane zvezke 4 gld. — Naročnina za zvezek I., II., III., IV. in V. stoji 3 gld. 50 kr., za elegantno vezanih prvih pet zvezkov 6 gld. — Naročnina se pošilja pod naslovom: gosp. dr. Jos. Starč v Ljubljani, Marije Terezije cesta 5. — Naročniki prejmejo knjige franco. — V Ljubljani, 1. marca 1884. — Odbor za Jurčičev spomenik: Dr. V. Zarnik, pred-sednik. Dr. Jos. Starč, blaginjak. Fr. Levec, tajnik. — Za Jurčičeve »Zbrane spise« se dobivajo pri meni posebno krasne izvirne temno-rudeče platnice od najfinjšega platna z vtisneno zlato podobo Jurčičevo, izvod po 30 kr., z vezanjem vred po 50 kr. — Ljubljanske in vnanje gospode naročnike opozarjam, da se pri meni dobi-vata tudi I. in II. zvezek Jurčičevih »Zbra-nih spisov«, vezana v te izvirne platnice. I. zvezek po 1 gld. 50 kr., II. zvezek po 1 gld. 20 kr. — Po pošti pošiljan vsak izvod 5 kr. več. Naročila najprikladneje po pošt-nih nakaznicah prejema Ivan Bonač, knji-govez, Ljubljana, Poljanska cesta 10. — Jurčičeve »Zbrane spise« prodaja tudi Janez Giontini v Ljubljani, I. zvezek ele-gantno v črno platno vezan po 1 gld. 40 kr., II. zvezek po 1 gld. 10 kr. — Po pošti vsak zvezek 5 kr. več.

Železniški vlaki v Prago. Kar se je lansko jesen odpro česko gledališče v Pragi, ne mine skoraj dan, da ne bi posebni vlaki tja pripeljali gostov iz vseh krajev Českega, Moravskega in Šlezije, da si ogledajo krasno gledališče. Tudi Čehi na Hrvaškem zdru-ženi s Hrvati napravijo meseca maja tak izlet v Prago ter so uže vse potrebno pre-skrbeli. Vožnja od česke meje dalje proti Pragi imela bode slovesen značaj in česke občine, skoz katere se bodo vlak vozil, izrekle so, da storé za slovesnost, kolikor bo v njih moči. — Tudi v Trstu namer-javajo nekateri napraviti tak izlet v Prago.

Gospodarske in trgovinske stvari.

Sadjarstvo v okolici Trsta.

(Dalje in konec v št. 28.)

Okoličanom treba poduka, temeljitega praktičnega poduka o sadjarstvu, »spoj-e-nega s izgledi«. Sama predavanja, to je poduk le z besedo, ne izda v zadevah, katere imajo kmetiško praktično izvedene biti, skoraj nič, osobito potem ne, ako se ima kaj novega uvesti, kajti prvič je kme-tovalec sploh največji konservativec na svetu, in drugi pa tudi največkrat pravi nastopnik svetega Tomaža. On hoče po dejanjih o priporočnem prepričan biti, potem še le posnemlje.

Da bi se v okolici Trsta sadjarstvo kmalu v velikej meri vdomačilo, potrebno bi bilo pred vsem, da osnuje kmetijsko društvo, ali vlada, ali mesto samo, popol-noma praktično sadjarsko, in do gotove mere tudi vinarsko šolo. Poglavitni objekt te šole bi moral biti prilično velik sadni vrt, v katerem bi se vsa za Trst najbolj pomenljiva plemena sadja in njih sorte skušale. V tem vrtu bi se ne smelo najfi-njših francoskih breskev, nemških hru-šek, tirolskih jabolk itd. pogrešati, in naj stanejo cepiči kolikor hočejo. Pri izbiranji sort bi se moralo paziti posebno na naj-zgodnejše in najpoznejše sorte, kajti prav te so največjega trgovskega pomena.

Bog vedi, koliko sort bi ne bilo po-trebno skušati, ampak le najbolj sloveče namizne sorte.

Drugi objekt take šole bi moral biti majhen poskuševalni vinogradič, zasajen z najfinjšimi sortami namiznega grozdja, toliko najzgodnejšega, kolikor srednje poznega in najpoznejšega.

Tretje, drevesnica, v kateri bi se za najboljše pripoznate sorte raznih sadnih

plemen v velikej meri najpraktičnejše po-množevalo, ter po kolikor le mogoče nizke ceni okoličanom oddajale. Sploh naj bi se pri vsem podvzetju ali zavodu nikakor na velikih finančni uspeh ne gledalo, k večjemu toliko naj bi se skušilo stržiti, da bi bili gotovi troški, torej da bi bila rešja pokrita.

Četrty objekt naj bi bila trtnica, v ka-terej bi se najfinjšje namizne sorte grozdja pomnoževalo.

Peti večji v hribu situiran vinograd, v katerem bi se za tržaško okolico naj-priporočljivejše vinske sorte grozdja v ve-čej meri gojile, da se okoličanom pokaže, katerih sort naj bi se poprijeli in kako jih obdelovali. Ta vinograd bi moral biti spojen zopet z svojo trtnico, in on bi moral pa tudi poglaviti del stanja zaveda pokrivati, kar je v okolici Trsta, kder je vino drago, gnoj pa po nič — pač lahko.

Sesti ali sedmi objekt šole naj bi bilo preprosto poslopje se stanovanjem za oskrbnika zaveda in vrtnarja; s prostorom za predavanja, kipelno kletjo, vinsko kletjo. Kipelna klet bi bila ob enem tudi lahko sadna klet za spravo zimskega sadja. Ako bi se hotelo, dodal bi se lahko za-vodu, kakor sedmi objekt, tudi zelenjadni vrt, kar pa skoraj potrebno ni, kajti prav v zelenjarstvu, (verduri) okoličani baš niso poslednji. Zadostovala bi morebiti v tej zadevi deputatna vrsta oskrbnika in vrtnarja. Za oskrbnika zaveda bi ne bilo potrebno Bog vedi kako visoko učenega gospoda nastavljal, kajti pod visoko uče-nostjo kaj rada praktična stran zaveda škodo trpi, in visoko učeni gospodje so tudi — dragi. Mož, kateri je kakih 5 ali 6 razredov gimnazije, ali realke in kako praktično vinarsko in sadjarsko šolo do-vršil, zadostoval bi popolnoma. No za vrtnarja bi bil vsak priden človek, kateri se je uže se sadnem drevjem in trto nkv-a-rjal, dober, saj on bi moral tako delati, kakor bi mu to oskrbnik veleval.

Dolžnost oskrbnika bi bila, vse oskr-bovati, poleg tega pa še ob nedeljah in praznikih v zavodu samem čisto brez-plačno odraslim ljudem o sadjarstvu, vi-narstvu (tudi kletarstvu) predavati, in sicer čisto popularno. Predavanje bi moral se-vé da tudi tako vrediti, da bi ljudi z be-sedo in demonstracijo za stvar unemal, da bi jim veselje, ljubezen do stvari obudil. Prav urejen tak zavod vzdrževal bi se lahko sam, to je, on bi lahko toliko do-našal, kolikor bi stal. Pa ako bi to tudi slučajno ne bilo, kaj ne sme vlada, ne sme mestni magistrat za zboljšanje mate-rijalnega stanja okoličanov nič žrtvovati?? — Ako je opravičeno, da se okoličanom borovci, kateri še le v 50—60 letih kak dohodek vržejo, brezplačno delé; gotovo je še bolj opravičeno, da se jim preskrbi prav po ceni sadno drevje in trte, katero oboje uže v petih letih prične dohodek donášati.

V prilično malo letih bi po takem za-vodu na tisoče in tisoče več sadnih dreves v okolici Trsta rastle, nego danes, vsaj bi pa tudi rodila, prišlo bi torej veliko več sadja na trg, nego ga danes hodi, in bilo bi vsled tega, da si tudi plemenitejši iz-bornejše, ne dražje, marveč ceneje. Gos-podje kateri ste se za blagostanje Slo-vencev v Trstu in okolici uže kadaj po-tegnoli, in tudi uspeh dosegli (če tudi ne zaslužene hvale, kajti badak je vsak, kdor od sveta hvaležnosti pričakuje, to naj vé vsak »visoki gospod« in »fifolar«) dajte, združite se še enkrat, in silite z vso ener-gijo na to, da se tukaj izražena ideja ures-niči, da dobodo okoličani tak zavod, tako popolnoma praktično sadjarsko in vinarsko šolo.

S tem bi bilo oskrbeno za odstranitev prvega uzroka draginji svežega sadja v Trstu, za odstranitev drugega — ker je tržaški sadni trg skoraj izključljivo v ro-kah prekupcev, ali prekupovalk — skrbel bi slavni magistrat s tem le sredstvom.

On naj bi na največjih in najbolj obiskovanih trgih prilično velike in praktično urejene sadne paviljone postavil, ter za nje le toliko najemščine zahteval, da bi bile obrestli osnovnega kapitala dose-žene. Ako on to ukrene, kmalu se najde mož (ali pa tudi več njih), kateri z ve-seljem paviljon v nujen vzame, ter ga bo v velikej meri se sadjem zalagal. Tak mož bode delal s tisočaki, in zadovoljen bode, ako mu bodo po 8—10 od sto nesli; mej tem ko sedanji prekupčevalci, ali prekup-čevalke mogoče čisto nič obtežene vesti ne čutijo, ako od »grošev« katere imajo v svoji trgovini, tudi po 50% dobička ule-žejo.

R. Dolenc.

Tržno poročilo.

Od srede sem je v obče prav malo posla, kupčija miruje zaradi praznikov. Gene vsega blaga so ostale nespremenjene, tendenca je v obče za mlahovost.

Borsno poročilo.

Borsa zaradi praznikov včeraj, danes, jutre zapuščena. Kurzi skoro vsih papirjev pa so jako trdni z nagibom, da viši posta-nejo.

Dunajska borsa

dne 11. aprila.

Enotni drž. dolg v bankovcih 79 gld. 80 kr.	
Enotni drž. dolg v srebru	80 • 90 •
Zlata renta	101 • 25 •
5% avst. renta	95 • 40 •
Delnice narodne banke	851 • — •
Kreditne delnice	321 • 50 •
London 10 lir sterlin	121 • 35 •
Napoleon	9 • 61 •
C. kr. cekini	5 • 70 •
100 državnih mark	59 • 25 •

ANT. PLESKOVIČ

prevzame vsakovrstnih poprav

CERKVENIH ORGELJ

KLAVIRJEV

in

ŠOLSKIH HARMONIJEV.

Priporoča se prav toplo vsem gospodom župnim predstojnikom, gospodom učiteljem in slavnemu občinstvu.

Via della Dogana N. 7 I. p. Trst.

Riunione Adriatica di Sicurtà

v Trstu.

Zavaruje proti požarom, provozu po suhem, rekah in morju, proti toči, na življenje v vseh kombinacijah

Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1881: Glavnica društva gld. 3.300.000.— rezervni fond ou dobičkov • 625.927.02

• za pokritje premikanja vrednosti efektov • 161.500.— Premijna rezerva vsih oddelkov • 6.638.505.— Rezerva za škode • 284.591.—

V portfelju:

Premije, ki se imajo potirjati v prihodnjih letih • 13.206.696.47 Skupni znesek vs. h škod pla-čanih od l. 1888 do 1881 gld. 103.255.007 57

Urad ravnateljstva 24—19

Via Valdirivo, št. 2 (v lastnej hiši).

Svarilo

L. Storch v Brnu po 27 kr. prodaja

naznanjena kot izdelovatelj:

10000 komadov ogrinjal za na pot,

5000 ostankov sukna,

3000 ostankov preprog;

toda ona ni izdelovatelj, niti razpolaga o ka-terej zalogi sukna; kadar potreba nanese, kupi se nekoliko komadov od tukajšnjih manjših prodajalcev sukna in potem se razreže v ostanke, in uprav tako ona dela i drugo-vrstnim blagom.

V interesu p. n. občinstva, kakor tudi vsake prave trdke, razglašam to svarilo, da narav-nost račem priti v okom jedne na prednost naslanjačoj se reklam!

Z odličnim poštovanjem 6—10

Iv. Stikarofsky,

največja tovarniška zaloga sukna v Brnu.

Brez te varstvene snamke, po-stavno zavarovane, ima se to zdravilo smatrati kot ponarejeno.

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču,

je odločno najboljšje zdravilo

zoper protin ter reumatizem,

trganje po udih, bolečine v

križi ter živcih, otekline,

otrpnele ude in kite itd., malo

časa če se rabi, pa mine po-

volnem trganje, kar doka-

zuje obilno zahval Zahteva

naj se samo »cvetu zoper

(Varstv. snamka.) trganje po dr. Maliču s svari-

stojedim znamenjenem; 1 steklenica 50 kr.

Planinski želiščni sirup kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost vratobol,

prne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr

Koristnejši, nego vsi v trgovini se nahaja-

joči sokli in siropi. 20—6

Pomuhljevo (Dorsch) jetrno olje,

najboljšje vrste, izborno zoper brumore,

pljučnico, kožne izpuške in bezgavne

otekline 1 stekl. 60 kr.

Anaterinska ustna voda,

najboljšje za ohranjenje zob ter zobnega

meca in takoj odpravi smradljivo sapo iz

ust. 1 steklenica 40 kr.

Kričistilne Kroglice, c. kr. priv.,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu

pogrešati in so se uže tisočkrat sijano osve-

dočile pri zabasanji človeškega telesa, gla-

vobolu, otrpnenih udih, skaznem želodcu,

jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah a

21 kr; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5

kr. Razpošiljava se le jeden zavoj.

Naročila iz dežele izvrše se takoj

v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. Trnkóczy-ja

na mestnem trgu v Ljubljani.

Naznanilo.

Naznanja se sl. občinstvu, da se je odprla v ulici »della Pietà« št. 12 v pritličju (za mestno bolnišnico) vel. kuhinja v kateri se izvrstno kuhajo pršuti. Kuhanje se vrši točno na posebne kuhinjske stroje.

SKLADNICA

domačih pridelkov A. JURCE v Ptui.

Podpisani priporoča svojo bogato skladiščno domačih pridelkov. Dobivajo se pri njem na debelo po najnižji ceni:

Pšenica, rž, ajda, koruza, oves, luk (žebula), orehi, slive, moka, krompir, srez ali bira (peštajn), posebno pa izvrsten fižol vsake vrste, izvrstno naravno vino in žganje, sploh vsi pridelki sem spadajoči.

Cenilnik in blago na ogled brezplačno in franko.

A. JURCE

veliki trgovec v PTUJ. (Pettau and Südbahn, Steiermark).

PRODA SE

I. Let. »Ljublj. Zvona« Kje? pove uredništvo! 3-3

Sejm v Tominu

za živino, poljske pridelke, gospodarsko in kmetijsko orodje, štacunsko blago itd. boje na sv. Jurja dan 23. aprila in na sv. Matevža dan, 21. septembra vsako leto. 3-3

V Tominu, 31. marca 1884.

Županstvo.

VSACEJ DAMI,

katera hoče imeti dobro se podajajoč životnik (moder) iz prave, dobre ribje kosti (pušpana) pripravljene, da si ga naroči pri meni in da pošlje mero.

Mma. M. Müller na Dunaji

I. Stadt, Operngasse 12 (vis-a-vis Heinrichshof). 25-24

ŽIVOTNIKE

lastni izdelek po najnovejšem in najboljšem dunajskem in pariškem kroju garantirane iz prave ribje kosti napravljene, bele ali rujave po f. 5, barvane od f. 7 naprej. Pariški životniki s trakovi za stiskanje beli ali rujavi od f. 8, barvani od f. 10 naprej, francoski životniki s pripnami od f. 10, barvani od f. 12, naprej.

Novost! Štefanije životniki brez planšetov, vsled spričeval zdravnikov, priporočljivi vsakej dami, posebno pa takim, ki trpi na srčnih, jetrnih in žlednih boleznih, trajljivi, držeči formo, brez da bi želecu najmanj škodovali, elegantno napravljeni od f. 8 naprej. Životniki za dame v vseh barvah, formah, v vsakej velikosti in po vsakej ceni. — Naročbe iz dežele, s pošiljavo ogleda ali mere in naznanjenjem cene po poštne povzetju. Kar se ne dopade, ali prileže, se zamenja za drugo.

Gospodu Gabrijelu Piccoli,

lekarju

v Ljubljani.

Velikoleto ozdravljen razne bolezni edino le z V. so »Francova esenca« in to z najboljšim vspehom. Prosim vas še za 12 steklenic. Trst, meseca septembra 1883.

Dr. Pardo,

praktični zdravnik.

Vaša »Francova esenca« oprostila me je izvrstno in popolnoma hude nad dve leti trajajoče bolezni. Izreklam Vam kakor izumniku tega zdravila svojo najtoplejšo zahvalo.

Rakovac na Hrvaškem blizu Karlovca.

Ivan Pušč.

Podpisani potrdim, da je »Francova esenca« gosp. Gabrijela Piccoli moje župniane od marsikake bolezni temeljito ozdravila, se je ljudje z najboljšim vspehom poslužujejo.

Fianona v Istriji meseca oktobra 1882.

Anton Vlasič, župnik-kanonik.

Prosim Vas zopet za 24 steklenic vaše »Francove esence«, ki je za bolezni v žledu boljše od vsakega drugega zdravila. Tudi naš tovarniški zdravnik jo priporoča.

A. Augusthaler,

montér v tovarni za stroje g. Körösi v Gradci

»Francova esenca« je pomagala uže tisočim ljudem, kakor je razvidno iz zahvalnih pisem, ki jih izdelovalec dobiva. Ta esenca ozdravi bolezni v žledu in tre buhu, krč, božjast, trebušno in prebajalne mrzlico, zabasanje, hemoroidne, zlatenico itd., ki so vsa nevarna, ako se o pravem času ne ozdravi. Sklenica velja 10 kr.

16-13

Št. 8229.

Razglas.

Da bise preskrbelo Tržaškemu mestu dovoljne pitne in druge potrebne vporabljive vode, je prosil njegov magistrat z vlogo dne 27. avgusta l. 1883, da bi se mu dovolilo zajemati vodo iz Bitriškega potoka 12.000 kub. metrov ter iz reke »Reka« 28.000 kub. metrov vsak dan. Bitriška voda bi se odtekala odizvirka v Bistrici do Škocijana v Primorji tikoma državne, oziroma Reške okrajne ceste po v dva metra v zemljo zakopanih cevih skoz občine Bistrica, Trnovo, Topole, Merčeje, Rateževbrdo, Kileče, Najdenoselo, Starašica, Košana, Vorče, Gorenji Vrem, Britof, Famlje, Škofje in Naklo; Reka pa bi se zajela pri Vremu v deloma odprt, deloma pokrit poleg stare struge do Škocijana speljani vodotok.

Pri Škocijanu združila bise oba uže imenovana vodotoka, ter voda bi se od tu napeljevala v Trst v podzemeljskem 1¹/2 milj dolgem kanalu, za koje potrebne podvzetja je Tržaško mesto potrebno dovoljenje že pred leti zadobilo.

Vsled te uloge se v porazumu z c. kr. okrajnim glavarstvom v Sežani postavna navolna obravnava izpiše na 5. dan in sledeče dneve meseca junija t. l. ob 10. uri dopoludne v Bistrici, pri kateri se bo pozvedovalo, razpravljalo in pogajalo o principijelnem dovoljenju ove želje, oziroma se na krajine in deželne potrebe, potem o obsegu in načinu izpeljave z nje

odškodovanjem in razsvojenjem, eventualno odkupu zemljiškem in o sužnostnih naročilih.

K tem preiskovanjem in obravnavam valijo se gospodje pooblaščenosti mesta Tržaškega, kakor tudi vsi tukajšnji in primorski deležniki, kolikor se jih je uradu naznanilo individualno potom vročbe tega razgasa, vsi drugi pa potom njega objave v časopisih »Laibacher Zeitung« »Osservatore Triestino«, »Ljubljanski list« in »Edinost«, v to svrhu, da izrečejo ali pismeno naznanijo svoje vsestranske ugovore proti temu poduzetju in sicer v tim redu, da se udeležijo obravnave in razgovorov o tej zadevi prvi in drugi dan, zastopniki deležnih občin in sploh očitnih zadev in javnih obzirov, a sledeče dneve mlinarji, piljarji ali drugi privatni posestniki in sploh vsi, kateri mené da posedajo do vode kako pravico, ali da so na kak drug način s to stvarjo v zvezi. Vsi ti naj se znajdejo in vdeležijo navoda v Bistrici, ali pa naj ga pričakujejo na mestu svojega to stvar zadevajočega dotičnega posestva ali prava, in sicer tako gotovo, kjer bi se drugače nmatrlo, da izostali deležniki namenjenemu podvzetju in v to svrhu potrebnemu odstopu ali obremenjenju zemljiške lasti in sploh ukrepu komisije pritrde, ne oziraje se na poznejše ugovore.

Natučne obrise zamore si sleherni ogledati tu o navadnih uradnih urah.

C. kr. okrajno glavarstvo:

V Postojni, dne 31. marca 1884.

3-1

Globočnik.

Na vse prebivalce Avstro-Ogrske nujni oklic!

Radi ogromnih narečeb od strani p. n. občinstva, radi naznanjene razprodaje po prejšnjih oglaših po javnih novinah, velika zaloga blaga zapuščine uže 121 let obstoječe velike hiše Ivana Karla Kunzschmidta za dobri 2¹/2 zmanjšala se je zaloga in so dediči sklenili pri zadnji seji, razprodajo nalazečega se še blaga nadaljevati le za 4 tedne od denes naprej. — Kdo si hoče preskrbeti skoraj zastojen posredu in izvrstnega blaga, naj se z naročbo v lastnem interesu požuri.

Blago, ki bi ne ugajalo se nazaj vzame in zamenja z drugim, ter tako vsaka naročba se vrši brez rizika. (3-3)

Cene in imenik blaga:

Ženske košulje iz najfinjšega angleškega šifona s pravimi švicarskimi vezinami: vstiki, resnično umetno vezanje, po gld. 1.50 komad in gld. 1.60 tucat. Prav iste iz jako finega in pravega škrolovega šifona, jako krasnimi izpeljavami komad gld. 1.70 in tucat gld. 17.70.

Ženski nočni korseti prav iste baze, prav dolgi in po vsaj dolžini vstiki švicarskimi vezinami, najlepše napravljene, prava krasota za vsako damo, komad gld. 1.50, tucat gld. 16.50. Iste iz jako finega škrolovega šifona, prav elegantno napravljene, komad gld. 1.70 in tucat gld. 17.70.

Spodnje suknje za gospe iz najfinjšega platna, jako fino bordirane, vezne z volanti, jako fine I. vrste, komad gld. 1.55, tucat gld. 17.50; II. vrste komad gld. 1.45, tucat gld. 16.50; III. vrste komad gld. 1.30, tucat gld. 14.50.

Suknje za gospe iz najfinjšega tretona, s pravimi vezinami, ilikane in s dvema volantima, komad gld. 1.55, tucat gld. 17.50. Iste v vseh barvah, kakor rujavi, plavi, bord, vezani z zlatom in pravimi švicarskimi povezi ilikani, jako fini, komad gld. 1.75.

Bele spodnje suknje iz najfinjšega angleškega šifona, s jako finimi švicarskimi vstiki, vezanim volantom in pliskji, I. vrste gld. 2.75, II. vrste gld. 2.10, III. vrste gld. 1.65.

Hlače za gospe iz najfinjšega angleškega šifona, s jako finimi švicarskimi vstiki in sobeli, I. vrste komad gld. 1.50, tucat gld. 16.50, II. vrste komad gld. 1.30, tucat gld. 14.50.

Moške košulje iz najfinjšega angleškega šifona, četverojebnata prsa, gladka ali vezljana različnih mer okolo vratu, po gld. 1.50 komad, ali gld. 16.50 tucat. Iste iz najfinjšega, pravega škrolovega šifona jako lepo izdelane in France, komad gld. 1.70, tucat gld. 18.50 in komad gld. 2.00, tucat gld. 22.50.

Mizne garniture z vstičnimi risirjami ov-tile, sestoeče iz 12 obrusov in jednega pregrinjala, le gld. 2.85, iste prav fino francoski izdelane, jako fine s franzi za 12 oseb, garnitura gld. 3.45. Mizne garniture iz najfinjšega damaska, s risirjami ov-tile, sestoeče iz velikega pregrinjala za 12 oseb, in iz 12 tčno se vjemajočih velikih obrusov, jako fino izdelani, jedna garnitura gld. 5.60.

Vsak odjemalec blaga v vrednosti najmanj gld. 15.— na enkrat, dobi remuneracijo, ali brezplačno eno švicarsko uro iz francoskega pozlačenega bronu. Plastika z dolgo verigo; za natančnost se j a m č i 2 leti. — Naročbe proti gotovemu denarju (po poštne nakaznici ali pa s povzetjem po c. kr. pošti) je treba pošiljati na

Erbschafts-Verwaltung Rabinowicz,
Wien, Schiffamts-Gasse Nr. 20.

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdovratnejše žledne bolezni. Prav izvrstno vstrezajo zoper hemoroide, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črvesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mlečnih nadležnostih, zoper beli tok, božjast, zoper scropok ter čisti pokvarjeno kri. One ne preganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo. (7)

Prodajejo se v vseh glavnih lekarnah na svetu; za naročbo in pošiljavo pa edino v lekarni Cristofaletti v Gorici, v Trstu v lekarni E. Zanetti in G. B. Roris in G. B. Faraboschi. ena steklenica stane 30 novcev.

Varovati se je pokvarjenih posnetkov, s katerimi se zavoli želje po dobičku tu pa tam ljudstvo goljufa, dasi nimajo nobene moči in vrednosti.

Blago za obleko

Iz trpežne, dobre volne, za srednje visokega moškega, po 3-10 metrov na obleko za gld. 4.96 a. v. iz dobre volne; 8.— a. v. iz boljše volne; 10.— a. v. iz fine volne; 12.40 a. v. iz dokaj fine volne.

Ogrinjala za na pot, komad po 4, 5, 8 in 12 gld. Najfineja odela iz volne, hlače, povrhne suknje, spodnje suknje, odela za dež, običajno debelo suknjo, debelo trpežno suknjo, česalno blago, ševjo, triko, prestrala za gospe in biljard, peruvijansko, dosking priporoča

I. STIKAROFKY,

tovarniška zaloga v Brnu.

ustanovljena l. 1866.

Uzorci brezplačno. Uzorne pole za gospe krojače nefranklano. Poštne povzetnice nad 10 gld. brezplačno. Ker mnogo p. n. naročnikov meni popolno zaupa in si dovoljuje naročevati blago, ne da bi prašali i videli dotičnih uzorcev, po tem takem naj se mi tako naročeno blago, ako ne bi ugajalo, nazaj pošlje. Uzorci črnege peruvijana in doskinga se ne razpošiljajo, naročila se vrše le na zaupanje.

Ker jaz pri svojih svetovnih poslovih dobivam na dan na stotine pisem, molim p. n. naročnike svojo adresu točno izpolniti in če je le moč, naj se ogiblje sklicevanja na prejšnje dopisnice, kajti trazenje teh nam prouzroča mnogo težkoč.

Dopisnice se primajo v teh le jezicih: v nemškem, madjarskem, českem, poljskem, italijanskem in francoskem. (21-13)

ARISTON

(2-5)

Nov instrument, na kojega se more igrati na stotine arij brez, da bi se bilo muzikaličnim. Običajni boben je odstranjen in nadomešča ga preluknjana papirnata pola, ki se nahaja na pokrovu instrumenta. Vsaka pola ima po jedno muzikalno pleco. Nove muzikalne piece se vedno izdajajo.

I Ariston z 6 notnimi vložniki in zabojčki stane 20 gl., vsak nadaljnji notni vložnik stane po 60 kr.

Prespekti, notni ceniki, kakor tudi točni ilustrirani ceniki galanterij in igrač itd. razpošiljajo se gratis in franco.

K. K. Hofgalanteriewaarenhaus »Zur Stadt Paris«; Prag, Zeltnergasse 15.